

Bruksela, 19 sierpnia 2025 r.
(OR. en)

12163/25

COH 162
FIN 981
ECOFIN 1096
SOC 572

PISMO PRZEWODNIE

Od:	Sekretarz generalna Komisji Europejskiej (podpisała dyrektor Martine DEPREZ)
Data otrzymania:	12 sierpnia 2025 r.
Do:	Thérèse BLANCHET, sekretarz generalna Rady Unii Europejskiej
Nr dok. Kom.:	COM(2025) 441 final
Dotyczy:	SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY Sprawozdanie z działalności Funduszu Solidarności Unii Europejskiej za lata 2019–2020

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument COM(2025) 441 final.

Załącznik: COM(2025) 441 final

Bruksela, dnia 30.7.2025 r.
COM(2025) 441 final

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

Sprawozdanie z działalności Funduszu Solidarności Unii Europejskiej za lata 2019–2020

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie.....	2
Wnioski otrzymane w latach 2019 i 2020	3
➤ <i>W 2019 r.</i>	3
➤ <i>W 2020 r.</i>	5
Finansowanie.....	11
Decyzje o zamknięciu spraw	13
➤ <i>Decyzje o zamknięciu spraw w 2020 r.:</i>	13
Wnioski	14

WPROWADZENIE

W art. 12 rozporządzenia Rady (WE) nr 2012/2002 z dnia 11 listopada 2002 r. ustanawiającego Fundusz Solidarności Unii Europejskiej¹ (zwanego dalej „rozporządzeniem”) określono, że Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie z działalności Funduszu w poprzednim roku. W niniejszym sprawozdaniu opisano działania Funduszu Solidarności UE („FSUE”) w latach 2019 i 2020. Sprawozdanie stanowi podsumowanie wniosków otrzymanych w 2019 r. i 2020 r. i spraw zamkniętych w okresie sprawozdawczym. Komisja dokonała oceny wszystkich wniosków na podstawie kryteriów określonych w rozporządzeniu.

W **2019 r.** Komisja otrzymała **cztery nowe wnioski** o wkład finansowy z FSUE, a mianowicie od Grecji (ekstremalne warunki pogodowe), Hiszpanii (ekstremalne warunki pogodowe), Austrii (powódzie) i Portugalii (ekstremalne warunki pogodowe). Trzy z tych wniosków dotyczyły „regionalnej klęski żywiołowej”, a jeden dotyczył „klęski żywiołowej w państwie ościennym”.

Grecja, Hiszpania i Portugalia otrzymały zaliczki na łączną kwotę 69,5 mln EUR w ciągu kilku tygodni od złożenia wniosków.

W **2020 r.** Komisja otrzymała **31 nowych wniosków** o wkład finansowy z FSUE, z czego **dziewięć** było związanych z klęskami żywiołowymi, a 22 – z poważnym stanem zagrożenia zdrowia publicznego.

Dziewięć wniosków związanych z klęskami żywiołowymi pochodziło z Grecji (powódź na wyspie Eubea, cyklon Ianos), Hiszpanii (sztorm Gloria), Francji (sztorm Alex), Chorwacji (trzęsienie ziemi w Zagrzebiu), Włoch (trudne warunki pogodowe, sztorm Alex), Austrii (trudne warunki pogodowe) i Polski (powódzie).

Wniosek Hiszpanii dotyczący sztormu Gloria w 2020 r. oraz wniosek Włoch dotyczący sztormu Alex w październiku 2020 r. zostały odrzucone ze względu na niespełnienie kryteriów określonych w rozporządzeniu.

Spośród pozytywnie rozpatrzonych wniosków dwa dotyczyły „poważnej klęski żywiołowej”, cztery – „regionalnej klęski żywiołowej”, a jeden – „klęski żywiołowej w państwie ościennym”.

W następstwie zmiany rozporządzenia 30 marca 2020 r. Komisja otrzymała **22 wnioski** o wkład finansowy z FSUE w związku z pandemią COVID-19, a mianowicie od Albanii, Austrii, Belgii, Chorwacji, Czech, Czarnogóry, Estonii, Francji, Grecji, Hiszpanii, Irlandii, Łotwy, Litwy, Luksemburga, Łotwy, Niemiec, Polski, Portugalii, Rumunii, Serbii, Słowenii, Węgier i Włoch.

Wnioski Polski i Słowenii odrzucono z powodu niespełnienia kryteriów określonych w rozporządzeniu.

Albania, Chorwacja, Niemcy, Grecja, Węgry, Irlandia, Czarnogóra, Portugalia i Hiszpania zwróciły się o wypłatę zaliczki na łączną kwotę 132,7 mln EUR. Do końca 2020 r. Komisja przekazała zaliczki siedmiu państwom członkowskim (Niemcom, Irlandii, Grecji, Hiszpanii,

¹ Rozporządzenie Rady (WE) nr 2012/2002 z dnia 11 listopada 2002 r. ustanawiające Fundusz Solidarności Unii Europejskiej (Dz.U. L 311 z 14.11.2002, s. 3), zmienione rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 661/2014 z dnia 15 maja 2014 r. (Dz.U. L 189 z 27.6.2014, s. 143) oraz rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/461 z dnia 30 marca 2020 r. (Dz.U. L 99 z 31.3.2020, s. 9).

Chorwacji, Węgrom i Portugalii). Albania i Czarnogóra nie mogły otrzymać zaliczek, ponieważ nie są państwami członkowskimi. Ponadto Komisja zaproponowała Parlamentowi Europejskiemu i Radzie uruchomienie w marcu 2021 r. kwoty 397,45 mln EUR jako płatność salda dla państw członkowskich (które otrzymały płatności zaliczkowe) oraz jako łączną płatność dla Albanii i Czarnogóry (które nie otrzymały płatności zaliczkowych).

W załączniku I wymieniono progi szkód dla „poważnej klęski żywiołowej” mające zastosowanie w latach 2019 i 2020 do uruchomienia FSUE. W załączniku II przedstawiono przegląd wniosków zatwierdzonych w latach 2019 i 2020, w tym istotne informacje finansowe.

WNIOSKI OTRZYMANE W LATACH 2019 I 2020

➤ W 2019 R.

W 2019 r. Komisja otrzymała cztery nowe wnioski o wkład finansowy z FSUE. Wszystkie wnioski wpłynęły do Komisji w przepisowym terminie, „nie później niż dwanaście tygodni po pierwszym wystąpieniu szkód” (art. 4 ust. 1 rozporządzenia). Trzy wnioski dotyczyły „regionalnych klęsk żywiołowych”, a jeden opierał się na przepisie dotyczącym „klęsk żywiołowych w krajach ościennych”. Komisja przyjęła decyzje wykonawcze, na podstawie których przyznano wkład finansowy z FSUE w odniesieniu do wszystkich czterech wniosków złożonych w latach 2019 i 2020.

AUSTRIA – powódzie

W październiku 2018 r. w południowo-zachodniej części Austrii wystąpiły poważne powódzie spowodowane tymi samymi warunkami meteorologicznymi, które doprowadziły do „poważnej klęski żywiołowej” we Włoszech. Opady deszczu były bardzo intensywne w południowej Austrii (zwłaszcza w Tyrolu Wschodnim i Karyntii) w dniach 15–17 listopada 2018 r., co doprowadziło do poważnych osuwisk ziemi i błota oraz do powodzi. Wskutek ekstremalnych warunków pogodowych znacznym szkodom uległy podstawowa infrastruktura publiczna, domy prywatne, przedsiębiorstwa i lasy.

Następnie 14 stycznia 2019 r. Austria złożyła wniosek o wkład finansowy z FSUE, a 20 lutego 2019 r. przedłożyła zmienioną wersję wniosku. Władze austriackie oszacowały łączną wartość szkód bezpośrednich spowodowanych klęską żywiołową na 322 mln EUR. Austria nie wystąpiła o wypłatę zaliczki.

W następstwie wniosku Komisji COM(2019) 3604 z dnia 15 maja 2019 r. Parlament Europejski i Rada zatwierdziły 18 września 2019 r. płatność kwoty 8 154 899 EUR z FSUE na rzecz Austrii. 2 października 2019 r. Komisja przyjęła decyzję wykonawczą C(2019) 7174 w sprawie przyznania wkładu finansowego z FSUE. 28 października 2019 r. dokonano płatności w wysokości 8 154 899 EUR.

GRECJA – ekstremalne warunki pogodowe

W dniach 23–26 lutego 2019 r. na Krecie miała miejsce burza o wyjątkowo intensywnych opadach, w szczególności w zachodniej części wyspy. Wynikłe powódzie i osuwiska spowodowały ofiary śmiertelne i miały katastrofalne skutki dla lokalnej infrastruktury,

w szczególności dla dróg. Gospodarka (głównie sektor rolny) została poważnie zachwiana. Grecja wystąpiła o wkład finansowy z FSUE 15 maja 2019 r.

Grecja oszacowała łączną wartość szkód bezpośrednich na 182,1 mln EUR. Wyrządzone szkody odpowiadają 2,1 % PKB Krety, będącej regionem na poziomie NUTS 2², a zatem przekraczają próg 129,8 mln EUR określony w art. 2 ust. 3 rozporządzenia. Grecja w swoim wniosku zwróciła się o wypłatę zaliczki.

19 lipca 2019 r. Komisja przyjęła decyzję wykonawczą C(2019) 5514 przyznającą zaliczkę w wysokości 455 252 EUR na poczet przewidywanego wkładu finansowego z funduszu, którą wypłaciła Grecji 27 sierpnia 2019 r.

W następstwie wniosku Komisji COM(2019) 496 z dnia 18 października 2019 r. Parlament Europejski i Rada zatwierdziły płatność 4 552 517 EUR z FSUE na rzecz Grecji. 30 stycznia 2020 r. Komisja przyjęła decyzję wykonawczą C(2020) 449 w sprawie przyznania wkładu finansowego z FSUE. Saldo w wysokości 4 097 266 EUR wypłacono 19 lutego 2020 r.

PORTUGALIA – ekstremalne warunki pogodowe

Huragan Lorenzo był atlantyckim cyklonem tropikalnym kategorii 5 – najbardziej wysuniętym na wschód i najbliższym Europie cyklonem tropikalnym, jaki do tej pory odnotowano. Nasilając się w szybkim tempie, 2 października 2019 r. przetoczył się przez Azory (Portugalia), niszcząc infrastrukturę publiczną i prywatną oraz poważnie wpływając na codzienne życie obywateli, przedsiębiorstwa i instytucje. 3 października rząd regionalny ogłosił kryzys energetyczny związany z niemożliwością zapewnienia podstawowych dostaw energii. 17 października Komisja ogłosiła katastrofę publiczną na terytorium Regionu Autonomicznego Azorów w następstwie szkód spowodowanych huraganem.

W listopadzie 2019 r. Komisja otrzymała wniosek o pomoc finansową z FSUE w związku z katastrofą wywołaną przez huragan Lorenzo. Władze portugalskie oszacowały łączną wartość szkód bezpośrednich spowodowanych klęską żywiołową na 328,5 mln EUR.

Na podstawie oceny przeprowadzonej zgodnie z art. 4 rozporządzenia Komisja stwierdziła, że warunki przyznania wkładu finansowego z FSUE (obliczonego na 8 212 697 EUR) zostały spełnione.

11 grudnia 2019 r. Komisja przyjęła decyzję wykonawczą C(2019) 9067 przyznającą zaliczkę 10 % w wysokości 821 270 EUR, która została wypłacona 23 grudnia 2019 r.

W następstwie wniosku Komisji COM(2020) 200 z dnia 30 kwietnia 2020 r. Parlament Europejski i Rada zatwierdziły płatność 8 212 697 EUR z FSUE na rzecz Portugalii. 7 lipca 2020 r. Komisja przyjęła decyzję wykonawczą C(2020) 4713 w sprawie przyznania wkładu finansowego z Funduszu w wysokości 8 212 697 EUR. Saldo w wysokości 7 391 427 EUR wypłacono 22 lipca 2020 r.

HISZPANIA – ekstremalne warunki pogodowe

Od 9 września 2019 r. rzadkie zjawisko pogody określane jako „izolowana depresja na dużych wysokościach” (hiszp. *depresión aislada en niveles altos*, DANA) wpływało na południowo-wschodnią część Półwyspu Iberyjskiego. Zjawisko to, charakteryzujące się ekstremalnymi opadami deszczu skutkującymi powodziami, osiągnęło swój szczyt w dniach

² Wspólna klasyfikacja jednostek terytorialnych do celów statystycznych.

12–16 września 2019 r. i bardzo poważnie dotknęło duże obszary regionów Walencji, Murcji, Kastylii-La Manchy i Andaluzji.

W związku z tym zdarzeniem Hiszpania złożyła wniosek o wkład finansowy z FSUE 28 listopada 2019 r., czyli w terminie 12 tygodni od wystąpienia pierwszych szkód. Władze hiszpańskie oszacowały łączną wartość szkód bezpośrednich spowodowanych klęską żywiołową na 2,3 mld EUR.

Na podstawie przeprowadzonej oceny Komisja stwierdziła, że warunki przyznania wkładu finansowego z FSUE (obliczonego na 56 743 358 EUR) zostały spełnione.

13 lutego 2020 r. Komisja przyjęła decyzję wykonawczą C(2020) 905 przyznającą zaliczkę w wysokości 5 674 336 EUR, która została wypłacona Hiszpanii 6 marca 2020 r.

W następstwie wniosku Komisji COM(2020) 200 z dnia 30 kwietnia 2020 r. Parlament Europejski i Rada zatwierdziły płatność 56 743 358 EUR z FSUE na rzecz Hiszpanii. W następstwie decyzji wykonawczej C(2020) 7541 w dniu 19 listopada 2020 r. wypłacono saldo w wysokości 51 069 022 EUR.

➤ ***W 2020 r.***

Komisja otrzymała dziewięć nowych wniosków o wkład finansowy z FSUE w 2020 r. w związku z klęskami żywiołowymi. Wszystkie wnioski wpłynęły do Komisji w przepisowym terminie, „nie później niż dwanaście tygodni po pierwszym wystąpieniu szkód” (art. 4 ust. 1 rozporządzenia). Spośród pozytywnie rozpatrzonych wniosków dwa dotyczyły „poważnej klęski żywiołowej”, cztery – „regionalnej klęski żywiołowej”, a jeden opierał się na przepisie dotyczącym „klęski żywiołowej w państwie ościennym”. Komisja przyjęła decyzje wykonawcze, na podstawie których przyznano wkład finansowy z FSUE w odniesieniu do siedmiu pozytywnie rozpatrzonych wniosków złożonych w latach 2020 i 2021.

WŁOCHY – trudne warunki pogodowe

W październiku i listopadzie 2019 r. Włochy doświadczyły trudnych warunków pogodowych. Zdarzenie to spowodowało powódzie i osuwiska, w tym powódź w Wenecji. Regionem najbardziej dotkniętym klęską żywiołową była Wenecja Euganejska, gdzie pływ osiągnął drugi maksymalny poziom powyżej poziomu morza, jaki kiedykolwiek odnotowano w tym mieście od czasu osiągnięcia maksymalnego poziomu 4 listopada 1966 r., a siła wiatru wynosiła 110 km/h. Powódzie spowodowały ogromne szkody w budynkach prywatnych i publicznych, w tym w obiektach dziedzictwa kulturowego. Ucierpiały setki kościołów, muzeów i pałaców o nieocenionej wartości. Setki osób musiały zostać ewakuowane ze swoich domów, a straty rolne i gospodarcze były znaczne. Władze włoskie oszacowały łączną wartość szkód bezpośrednich spowodowanych klęską żywiołową na 5,62 mld EUR.

Włochy złożyły wniosek o wsparcie z Funduszu w styczniu 2020 r. Wniosek został zakwalifikowany jako dotyczący „poważnej klęski żywiołowej” zgodnie z art. 2 ust. 2 rozporządzenia. Włochy nie wystąpiły o wypłatę zaliczki.

W następstwie wniosku Komisji COM(2020) 200 z dnia 30 kwietnia 2020 r. Parlament Europejski i Rada zatwierdziły płatność 211 707 982 EUR z FSUE na rzecz Włoch. Decyzja wykonawcza Komisji C(2020) 6272 przyznająca wkład finansowy została przyjęta 9 września 2020 r., a całkowita płatność została dokonana 6 października 2020 r.

AUSTRIA – trudne warunki pogodowe

W listopadzie 2019 r. w południowo-zachodniej części Austrii miały miejsce dotkliwe powodzie. Wydarzenia te były wynikiem tych samych warunków meteorologicznych, które doprowadziły do poważnej klęski żywiołowej we Włoszech. Wskutek ekstremalnych warunków pogodowych znacznym szkodom uległy podstawowa infrastruktura publiczna, domy prywatne, przedsiębiorstwa i lasy. Władze austriackie oszacowały łączną wartość szkód bezpośrednich spowodowanych klęską żywiołową na 87 mln EUR.

Austria złożyła wniosek o wsparcie z Funduszu w styczniu 2020 r. Wniosek kwalifikował się jako dotyczący „klęski żywiołowej w państwie ościennym” zgodnie z art. 2 ust. 1 lit. a) rozporządzenia. Austria nie wystąpiła o wypłatę zaliczki. Komisja obliczyła wysokość wkładu finansowego z FSUE na kwotę 2 329 777 EUR.

W następstwie wniosku Komisji COM(2020) 200 z dnia 30 kwietnia 2020 r. Parlament Europejski i Rada zatwierdziły płatność 2 329 777 EUR z FSUE na rzecz Austrii. 23 lipca 2020 r. Komisja przyjęła decyzję wykonawczą C(2020) 5142 w sprawie przyznania wkładu finansowego z FSUE. 10 sierpnia 2020 r. dokonano płatności w wysokości 2 329 777 EUR.

CHORWACJA – trzęsienie ziemi w Zagrzebiu

W marcu 2020 r. Chorwacja doświadczyła serii niszczycielskich trzęsień ziemi, które dotknęły miasto Zagrzeb i jego otoczenie. Pierwsze trzęsienie ziemi, o sile 5,5 w skali Richtera, było najsilniejszym trzęsieniem ziemi odnotowanym w Zagrzebiu od 1880 r. Było ono odczuwalne w całej Chorwacji kontynentalnej i w regionach przygranicznych Słowenii. Do końca kwietnia odnotowano ponad 1 100 wstrząsów wtórnych. Trzęsienie ziemi nawiedziło Zagrzeb zaledwie cztery dni po wprowadzeniu krajowych obostrzeń w związku z epidemią COVID-19 i postawiło ludność w sytuacji nadzwyczajnej. Klęska dotknęła jedną czwartą ludności Chorwacji. Obrażenia odniosło łącznie 27 osób, w tym nastoletnia dziewczynka, która zmarła w wyniku obrażeń. Zniszczeniu uległy dziesiątki tysięcy budynków mieszkalnych, infrastruktura publiczna, budynki będące istotnym dziedzictwem kulturowym, a także budynki ważnych instytucji państwowych, takich jak chorwacki parlament. Szacuje się, że łączna wartość szkód spowodowanych trzęsieniami ziemi wyniosła ponad 11,6 mld EUR.

10 czerwca 2020 r. Chorwacja wystąpiła o pomoc finansową z Funduszu w związku z trzęsieniem ziemi w marcu 2020 r. Wniosek zakwalifikowano jako dotyczący „poważnej klęski żywiołowej” w rozumieniu art. 2 ust. 2 rozporządzenia, a Chorwacja wystąpiła o wypłatę zaliczki.

10 sierpnia 2020 r. Komisja przyjęła decyzję wykonawczą C(2020) 5575 przyznającą zaliczkę w wysokości 88 951 877 EUR, która została wypłacona Chorwacji 18 sierpnia 2020 r.

W następstwie wniosku Komisji COM(2020) 960 z dnia 9 października 2020 r. Parlament Europejski i Rada zatwierdziły płatność 683 740 523 EUR z FSUE na rzecz Chorwacji. Komisja ustaliła wysokość wkładu finansowego z FSUE na kwotę 683 740 523 EUR. 2 grudnia 2020 r. przyjęto decyzję wykonawczą Komisji C(2020) 8713 przyznającą płatność na rzecz Chorwacji. Saldo w wysokości 594 788 646 EUR wypłacono 17 grudnia 2020 r.

POLSKA – powódzie

W czerwcu 2020 r. polskie województwa podlaskie, mazowieckie (w tym Warszawa), świętokrzyskie i małopolskie doświadczyły gwałtownych burz i ulewnych deszczów

powodujących powódzie. 400 osób musiało zostać ewakuowanych, a 14 000 osób tymczasowo straciło dostęp do energii elektrycznej. Uszkodzonych zostało 1 300 domów i ponad 240 dróg. Lokalne rolnictwo również poniosło znaczne straty, ponieważ odnotowano szkody na około 9 000 hektarów gruntów uprawnych.

24 sierpnia 2020 r. Polska złożyła wniosek o wkład z FSUE na sfinansowanie działań nadzwyczajnych i działań służących odbudowie w następstwie powodzi w województwie podkarpackim w czerwcu 2020 r. Władze polskie oceniły łączną wartość szkód bezpośrednich spowodowanych klęską żywiołową na kwotę 282 851 202 EUR. Wyrządzone szkody odpowiadają 1,56 % PKB województwa podkarpackiego, będącego regionem na poziomie NUTS 2, a zatem przekraczają próg 270 961 950 EUR (1,5 % regionalnego PKB). Wniosek został zakwalifikowany jako dotyczący „regionalnej klęski żywiołowej” zgodnie z art. 2 ust. 3 rozporządzenia. Polska nie wystąpiła o wypłatę zaliczki.

Komisja obliczyła kwotę wkładu finansowego z Funduszu na 7 071 280 EUR. W następstwie wniosku Komisji COM(2020) 960 z dnia 9 października 2020 r. Parlament Europejski i Rada zatwierdziły płatność 7 071 280 EUR z FSUE na rzecz Polski. 2 grudnia 2020 r. Komisja przyjęła decyzję wykonawczą C(2020) 8685 w sprawie przyznania wkładu finansowego z FSUE w wysokości 7 071 280 EUR, który został wypłacony 17 grudnia 2020 r.

GRECJA

Powódzie na wyspie Eubea

W sierpniu 2020 r. środkowa Eubea doświadczyła katastrofalnych powodzi i osuwisk spowodowanych poważnymi burzami i ulewnymi opadami deszczu. Szybkie i intensywne opady deszczu spowodowały powódzie i osunięcia się ziemi na obszarach rzek Messapiou i Lilanta. Osiem osób straciło życie, a 3 000 rodzin musiało zostać ewakuowanych. Burza spowodowała poważne szkody w domach prywatnych i infrastrukturze lokalnej, a uszkodzeniu uległy między innymi cztery mosty.

29 października 2020 r. Grecja wystąpiła o pomoc finansową z funduszu w związku z klęską żywiołową spowodowaną powodzią z sierpnia 2020 r. Następnie Grecja przedstawiła wniosek dotyczący regionalnej klęski żywiołowej obejmującej jeden region na poziomie NUTS 2 i oszacowała łączną wartość szkód bezpośrednich na 132 mln EUR. W związku z tym klęskę uznano za „regionalną klęskę żywiołową” zgodnie z art. 2 ust. 3 rozporządzenia. Grecja wystąpiła z wnioskiem o wypłatę zaliczki.

2 marca 2021 r. Komisja przyjęła decyzję wykonawczą C(2021) 1507 przyznającą zaliczkę w wysokości 330 010 EUR, którą wypłaciła Grecji 17 marca 2021 r.

Komisja obliczyła wkład finansowy z FSUE na 3 300 100 EUR. W następstwie wniosku Komisji COM(2021) 201 z dnia 24 marca 2021 r. Parlament Europejski i Rada zatwierdziły płatność 3 300 100 EUR z FSUE na rzecz Grecji. Decyzja wykonawcza Komisji C(2021) 4438 przyznająca płatność na rzecz Grecji została przyjęta 14 czerwca 2021 r., a saldo w wysokości 2 970 090 EUR wypłacono 5 lipca 2021 r.

Cyklon Ianos

We wrześniu 2020 r. większość wschodniej i południowej Grecji kontynentalnej, południowe Wyspy Jońskie, Tesalia, Sterea Ellada (Grecja Środkowa), w tym Eubea, Peloponez oraz północne i zachodnie Cyklady ucierpiały pod wpływem śródziemnomorskiego cyklonu Ianos. Klęska była spowodowana katastrofalnymi powodziąmi i porywistymi wiatrami oraz

osuwaniem się ziemi w wyniku ulewnych opadów deszczu wywołanych cyklonem. Kilka osób straciło życie, a wiele osób starszych zostało uwięzionych w swoich domach, ponieważ burza spowodowała zawalenie się dachów. Znaczna część infrastruktury doznała szkód, takich jak załamanie się mostów, odcięcie dostaw energii elektrycznej i wody oraz spadające skały na głównych drogach.

9 grudnia 2020 r. Komisja otrzymała od Grecji wniosek o pomoc z FSUE w związku z cyklonem. Grecja przedstawiła wniosek dotyczący „regionalnej klęski żywiołowej” obejmującej kilka regionów na poziomie NUTS 2 zgodnie z art. 2 ust. 3 rozporządzenia i oszacowała łączną wartość szkód bezpośrednich na 863 540 756 EUR. Zwróciła się również o wypłatę zaliczki.

2 marca 2021 r. Komisja przyjęła decyzję wykonawczą C(2021) 1511 przyznającą zaliczkę w wysokości 2 158 852 EUR, która została wypłacona Grecji 17 marca 2021 r.

Komisja obliczyła wkład finansowy z Funduszu na 21 588 519 EUR. W następstwie wniosku Komisji COM(2021) 201 z dnia 24 marca 2021 r. Parlament Europejski i Rada zatwierdziły płatność 21 588 519 EUR z FSUE na rzecz Grecji. Decyzja wykonawcza Komisji C(2021) 4466 przyznająca płatność na rzecz Grecji została przyjęta 17 czerwca 2021 r., a saldo w wysokości 19 429 667 EUR wypłacono 5 lipca 2021 r.

FRANCJA – sztorm Alex

W październiku 2020 r. w regionie Morza Śródziemnego wystąpił cyklon pozazwrotnikowy, powodując wyjątkowo intensywne opady deszczu. W wyniku ekstremalnych zdarzeń pogodowych nastąpiły powodzie we francuskich dolinach alpejskich w regionie Prowansja-Alpy-Lazurowe Wybrzeże. Obfite opady deszczu spowodowały osuwanie się ziemi i odłamków skalnych, powodzie gwałtowne i erozję. Sieci infrastruktury doznały poważnych szkód, a kilka miast zostało odizolowanych z powodu zawalenia się mostów i głównych dróg. Setki domów zostało uszkodzonych, kilka osób zaginęło, a co najmniej 15 osób straciło życie. Wydarzenie to zostało odnotowane jako najpoważniejsza powódź na południu Francji w ciągu ostatnich 120 lat.

21 grudnia 2020 r. Komisja otrzymała od Francji wniosek o przyznanie wkładu finansowego z FSUE z tytułu szkód spowodowanych przez sztorm Alex w październiku 2020 r. Następnie Francja przedstawiła wniosek dotyczący „regionalnej klęski żywiołowej” obejmującej jeden region na poziomie NUTS 2 (Prowansja-Alpy-Lazurowe Wybrzeże/FRL0) i oszacowała łączną wartość szkód bezpośrednich na 2 373 mln EUR. Wniosek został zakwalifikowany jako dotyczący „regionalnej klęski żywiołowej” zgodnie z art. 2 ust. 3 rozporządzenia. Francja zwróciła się o wypłatę zaliczki.

22 lutego 2021 r. Komisja przyjęła decyzję wykonawczą C(2021) 1340 przyznającą zaliczkę w wysokości 5 932 500 EUR, która została wypłacona Francji 11 marca 2021 r.

Komisja obliczyła wkład finansowy z FSUE na 59 325 000 EUR. W następstwie wniosku Komisji COM(2021) 201 z dnia 24 marca 2021 r. Parlament Europejski i Rada zatwierdziły płatność 59 325 000 EUR z FSUE na rzecz Francji. Decyzja wykonawcza Komisji C(2021) 4868 przyznająca płatność na rzecz Francji została przyjęta 28 czerwca 2021 r., a saldo w wysokości 53 392 500 EUR wypłacono 29 lipca 2021 r.

COVID-19 – poważny stan zagrożenia zdrowia publicznego

➤ Wprowadzenie

W grudniu 2019 r. miasto Wuhan w Chinach zgłosiło organizacji WHO epidemię zapalenia płuc o nieznanym pochodzeniu. Później uznano to za nowy szczep koronawirusa, którego wcześniej nie wykryto u ludzi – choroba koronawirusowa z 2019 r. (COVID-19). W związku z epidemią tego nowego koronawirusa 30 stycznia 2020 r. WHO ogłosiła nadzwyczajną sytuację epidemiczną na skalę międzynarodową.

W kolejnych tygodniach, z uwagi na prędkość rozprzestrzeniania się epidemii, państwa członkowskie ogłosiły krajowy stan wyjątkowy i wdrożyły istotne środki w celu zapobiegania zakażeniom i powstrzymania ich w swoich populacjach. Środki te obejmowały zarówno środki nadzoru i kontroli na granicach, jak i zwiększenie liczby personelu medycznego. Szerzenie się epidemii i wynikające z niej środki powstrzymujące rozprzestrzenianie się wirusa przyjęte przez państwa członkowskie wywarły głęboki wpływ na gospodarkę, dotykając produkcję, inwestycje, konsumpcję i funkcjonowanie rynku pracy.

Jedną z cech charakterystycznych pandemii COVID-19 była ogromna presja, jaką wywarła na systemy opieki zdrowotnej i pracowników, ponieważ większość pacjentów hospitalizowanych z powodu COVID-19 potrzebowała specjalnej pomocy klinicznej. Znaczny wzrost liczby pacjentów stanowi duże obciążenie dla personelu szpitala i dla dostępności kluczowego sprzętu i zaopatrzenia, takiego jak butle tlenowe, respiratory, zestawy diagnostyczne i środki ochrony indywidualnej. Pracownikom służby zdrowia bardzo trudno było radzić sobie z tą sytuacją, ponieważ pandemia o tej skali nieuchronnie grozi osłabieniem zdolności struktur opieki zdrowotnej do świadczenia innych podstawowych usług.

➤ Zmiana rozporządzenia

30 marca 2020 r. w ramach inicjatywy inwestycyjnej w odpowiedzi na koronawirusa³ zmieniono rozporządzenie⁴ w celu włączenia poważnych stanów zagrożenia zdrowia publicznego do unijnej zasady solidarności. Zmiana obejmowała przedłużenie okresu wdrażania z 12 do 18 miesięcy oraz inne drobne zmiany.

W wyniku zmiany rozszerzono zakres kosztów kwalifikowalnych w przypadku podstawowych działań nadzwyczajnych i działań służących odbudowie o środki mające na celu: (i) udzielenie szybkiej pomocy medycznej ludności dotkniętej poważnym stanem zagrożenia zdrowia publicznego; (ii) ochronę ludności przed ryzykiem zakażenia poprzez zapobieganie rozprzestrzenianiu się chorób, jego monitorowanie lub kontrolowanie; oraz (iii) zwalczanie poważnych zagrożeń dla zdrowia publicznego oraz łagodzenie ich wpływu na zdrowie publiczne.

³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/460 z dnia 30 marca 2020 r. zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013 oraz (UE) nr 508/2014 w odniesieniu do szczególnych środków w celu uruchomienia inwestycji w systemach ochrony zdrowia państw członkowskich oraz w innych sektorach ich gospodarek w odpowiedzi na epidemię COVID-19 (inicjatywa inwestycyjna w odpowiedzi na koronawirusa).

⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/461 z dnia 30 marca 2020 r. zmieniające rozporządzenie Rady (WE) nr 2012/2002 w celu zapewnienia pomocy finansowej państwom członkowskim i państwom prowadzącym negocjacje w sprawie przystąpienia do Unii znacząco dotkniętym w związku z poważnym stanem zagrożenia zdrowia publicznego.

➤ Wnioski

Do 24 czerwca 2020 r. Komisja otrzymała 22 wnioski o wkład finansowy z FSUE. Ogółem o pomoc zwróciło się 19 państw członkowskich UE (Belgia, Czechy, Niemcy, Estonia, Irlandia, Grecja, Hiszpania, Francja, Chorwacja, Włochy, Łotwa, Litwa, Luksemburg, Węgry, Austria, Polska, Portugalia, Rumunia i Słowenia) oraz trzy kraje kandydujące (Albania, Czarnogóra i Serbia).

Wnioski Polski i Słowenii zostały odrzucone z powodu niespełnienia kryteriów określonych w rozporządzeniu. W trakcie oceny i w następstwie wymiany informacji z władzami polskimi Komisja obliczyła, że władze polskie przeszacowały całkowite bezpośrednie wydatki publiczne we wniosku o pomoc z FSUE złożonym 22 czerwca 2020 r. Zgłoszone wydatki musiały zatem zostać zmniejszone za zgodą władz polskich. Ponieważ próg poważnego stanu zagrożenia zdrowia publicznego zgodnie z art. 2 ust. 2 lit. a) rozporządzenia dla Polski w 2020 r. wynosił 1 430,574 mln EUR, a skorygowane łączne wydatki publiczne były znacznie poniżej tego progu, wniosek Polski nie kwalifikował się do wsparcia z Funduszu. Jednocześnie w trakcie oceny i w następstwie wymiany informacji z władzami słoweńskimi Komisja obliczyła, że władze słoweńskie przeszacowały całkowite wydatki publiczne we wniosku dotyczącym FSUE złożonym 17 czerwca 2020 r., w związku z czym wydatki musiały zostać zmniejszone. Ponieważ próg poważnego stanu zagrożenia zdrowia publicznego zgodnie z art. 2 ust. 2 lit. a) rozporządzenia dla Słowenii w 2020 r. wynosił 135,102 mln EUR, a skorygowane łączne wydatki publiczne były poniżej tego progu, wniosek Słowenii nie kwalifikował się do wsparcia z FSUE.

➤ Ocena zastosowań

Wszystkie otrzymane wnioski oceniono jako jeden pakiet w celu zapewnienia spójnego i równego traktowania. Komisja szczegółowo zbadała kilka aspektów, takich jak: (i) kwalifikowalność wydatków (włącznie z analizą czy zgłoszone wydatki obejmowały kwalifikowalne operacje i czy mieściły się one w okresie kwalifikowalności); (ii) nadzwyczajny charakter wydatków; (iii) istnienie bezpośredniego związku z pandemią COVID-19; oraz (iv) ogólna spójność stosowania. W razie potrzeby Komisja zwróciła się do państw ubiegających się o członkostwo o przedstawienie dodatkowych informacji, wyjaśnień i dokumentów potwierdzających.

➤ Finansowanie

Ponieważ główną zasadą leżącą u podstaw FSUE jest solidarność, pomoc z Funduszu powinna mieć charakter progresywny. Metodyka obliczania pomocy z FSUE została określona w sprawozdaniu rocznym dotyczącym FSUE za lata 2002–2003 i została zaakceptowana przez Parlament Europejski i Radę (zob. sekcja „Finansowanie”).

Stosowana przez Komisję metoda obliczania kwot pomocy w przypadku poważnych stanów zagrożenia zdrowia publicznego była podobna do metody stosowanej w przypadku klęsk żywiołowych. W związku z tym dane państwo powinno otrzymać 2,5 % całkowitej kwoty kwalifikowalnych wydatków publicznych do wysokości progu specyficznego dla danego kraju w przypadku poważnych stanów zagrożenia zdrowia, plus 6 % części wydatków publicznych powyżej tego progu. Stosowne informacje zamieszczono również na stronie internetowej Komisji⁵. Ponieważ w wyniku tych obliczeń całkowita kwota dla wszystkich państw przekroczyła dostępne zasoby budżetowe, kwoty dla poszczególnych państw zostały proporcjonalnie zmniejszone.

⁵ https://ec.europa.eu/regional_policy/pl/funding/solidarity-fund/covid-19.

➤ Zaliczki

Siedem państw członkowskich UE (Niemcy, Irlandia, Grecja, Hiszpania, Chorwacja, Węgry i Portugalia) złożyło wniosek o wypłatę zaliczki na łączną kwotę 132 736 830 EUR. Komisja przeprowadziła wstępną ocenę tych siedmiu wniosków i stwierdziła, że wszystkie z nich spełniają warunki wypłaty zaliczki z FSUE. W następstwie wniosku Komisji COM(2020) 960 z dnia 9 października 2020 r. Parlament Europejski i Rada zatwierdziły łączną kwotę zaliczki w wysokości 132 736 830 EUR, którą Komisja wypłaciła wyżej wymienionym państwom w grudniu 2020 r.

➤ Saldo i płatności ogółem

W następstwie wniosku Komisji COM(2021) 201 z dnia 24 marca 2021 r. Parlament Europejski i Rada zatwierdziły wypłatę z FSUE kwoty 529 347 741 EUR na rzecz 20 państw ubiegających się o członkostwo, których wnioski zostały pozytywnie rozpatrzone. W listopadzie i grudniu 2021 r. państwom wypłacono łącznie 397 454 921 EUR w formie płatności salda i pełnych płatności.

FINANSOWANIE

Poszczególne kwoty pomocy zaproponowane przez Komisję obliczono zgodnie z metodą określoną w sprawozdaniu rocznym na temat FSUE za lata 2002–2003, zaakceptowaną przez Parlament Europejski i Radę i zastosowaną we wszystkich kolejnych przypadkach. Metoda ta opiera się na przyjętej łącznej wartości szkód bezpośrednich wywołanych przez klęskę żywiołową w stosunku do względnej zamożności państwa dotkniętego klęską, co odzwierciedla próg dla poważnej klęski żywiołowej (zob. załącznik I).

W związku z tym, w odniesieniu do poważnych klęsk żywiołowych stosuje się dwustopniowy system progresywny, w ramach którego dane państwo otrzymuje niższą stawkę pomocy wynoszącą 2,5 % łącznej wartości szkód bezpośrednich w odniesieniu do części szkód poniżej progu oraz wyższy wskaźnik pomocy w wysokości 6 % w odniesieniu do części szkód przekraczającej próg. Te dwie wartości sumuje się. Dla „regionalnych klęsk żywiołowych” oraz „klęsk żywiołowych w państwie ościennym” przyznaje się 2,5 % łącznej wartości szkód bezpośrednich.

Po zatwierdzeniu przez Parlament Europejski i Radę uruchomienia środków w każdym przypadku oraz po udostępnieniu niezbędnych środków budżetowych w budżecie UE, Komisja przyjęła decyzje wykonawcze przyznające pomoc poszczególnym krajom, po czym nastąpiła wypłata pełnej kwoty. W przypadkach, w których przyznano zaliczkę, dokonano wyłącznie płatności salda pełnego wkładu.

W załącznikach do decyzji wykonawczych wymieniono ogólny opis planowanego wykorzystania środków pieniężnych, organy wyznaczone przez państwa-beneficjentów do realizacji wkładu z FSUE oraz niezależny organ odpowiedzialny za audyt i kontrolę.

Szczegółowe tabele finansowe znajdują się w załączniku II do niniejszego sprawozdania.

W okresie sprawozdawczym Parlament Europejski i Rada zatwierdziły 17 wkładów finansowych z FSUE w postaci zaproponowanej przez Komisję. Komisja przedstawiła wnioski dotyczące uruchomienia FSUE w następujących grupach:

➤ **2019 r.**

- 22 maja 2019 r. Komisja przyjęła wniosek dotyczący decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie uruchomienia FSUE⁶ na kwotę 293 551 794 EUR w celu udzielenia pomocy Rumunii, Włochom i Austrii. Wnioskowi dotyczącemu uruchomienia środków towarzyszył projekt budżetu korygującego (PBK) nr 3/2019⁷, w którym zaproponowano zapisanie w budżecie ogólnym na 2019 r. potrzebnych środków, zarówno na zobowiązania, jak i na płatności. 18 września 2019 r.⁸ władza budżetowa przyjęła PBK nr 3/2019 i wniosek o uruchomienie środków w wysokości 293 551 794 EUR z pomocy z FSUE dla Włoch, Austrii i Rumunii.
- PBK nr 4/2019⁹ przyjęto 2 lipca 2019 r. Celem PBK nr 4/2019 była aktualizacja budżetu zarówno po stronie wydatków, jak i dochodów, pozwalająca uwzględnić najnowsze wydarzenia, w tym propozycję zmniejszenia poziomu środków na zobowiązania z FSUE ujętych w budżecie o 29,7 mln EUR.
- Decyzję DEC¹⁰ nr 2020/227 przyjęto 27 listopada 2019 r. w celu uruchomienia kwoty 4 552 517 EUR w formie środków na zobowiązania i środków na płatności dla Grecji.

➤ **2020 r.**

- 30 maja 2020 r. Komisja przyjęła wniosek dotyczący decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie uruchomienia FSUE¹¹ na kwotę 278 993 814 EUR w celu udzielenia pomocy Portugalii, Hiszpanii, Włochom i Austrii. Wnioskowi dotyczącemu uruchomienia środków towarzyszył PBK nr 4/2020, w którym zaproponowano zapisanie w budżecie ogólnym na 2020 r. potrzebnych środków, zarówno na zobowiązania, jak i na płatności. 18 czerwca 2020 r. władza budżetowa przyjęła PBK nr 4/2020 i wniosek o uruchomienie środków z FSUE, przyznając pomoc z FSUE w kwocie 278 993 814 EUR Hiszpanii, Włochom, Austrii i Portugalii w związku z klęskami żywiołowymi, które miały miejsce w tych krajach w 2019 r.
- 9 października 2020 r. Komisja przyjęła wniosek dotyczący decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie uruchomienia FSUE¹² na kwotę 823 548 633 EUR w celu udzielenia pomocy Chorwacji i Polsce w związku z klęskami żywiołowymi, które miały miejsce w tych krajach w 2020 r., oraz wypłaty zaliczek na rzecz Chorwacji, Niemiec, Grecji, Węgier, Irlandii, Portugalii i Hiszpanii w odpowiedzi na poważny stan zagrożenia zdrowia publicznego spowodowany pandemią COVID-19 na początku 2020 r. Wnioskowi dotyczącemu uruchomienia środków towarzyszył PBK nr 9/2020¹³, w którym zaproponowano zapisanie w budżecie ogólnym na 2020 r. potrzebnych środków, zarówno

⁶ COM(2019) 206 final z 22.5.2019.

⁷ COM(2019) 205 final z 22.5.2019.

⁸ Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1817 z dnia 18 września 2019 r. w sprawie uruchomienia środków z Funduszu Solidarności Unii Europejskiej w celu udzielenia pomocy Austrii, Rumunii i Włochom.

⁹ COM(2019) 610 final z 2.2.2019.

¹⁰ Wniosek o przesunięcie środków na zobowiązania i środków na płatności na podstawie art. 31 rozporządzenia finansowego.

¹¹ COM(2020) 200 final z 30.4.2020.

¹² COM(2020) 960 z 9.10.2020.

¹³ COM(2020) 961 final z 9.10.2020.

na zobowiązania, jak i na płatności. 25 listopada 2020 r. władza budżetowa przyjęła PBK nr 9/2020¹⁴ i wniosek o uruchomienie środków, przyznając łącznie 823 548 633 EUR pomocy z FSUE Niemcom, Irlandii, Grecji, Hiszpanii, Chorwacji, Węgrom, Polsce i Portugalii.

DECYZJE O ZAMKNIĘCIU SPRAW

Art. 8 ust. 3 rozporządzenia stanowi, że w terminie 24 miesięcy od dnia wypłacenia wkładu finansowego państwo-beneficjent przedstawia sprawozdanie dotyczące realizacji finansowej (zwane dalej „sprawozdaniem z realizacji”) wraz z uzasadnieniem wydatków (zwanym dalej „oświadczeniem uzasadniającym”).

Komisja zamknęła cztery sprawy dotyczące FSUE w 2020 r. i nie zamknęła żadnej sprawy w 2019 r.

➤ DECYZJE O ZAMKNIĘCIU SPRAW W 2020 R.:

Słowenia, burza lodowa w 2014 r.: wkład finansowy z FSUE wyniósł 18 388 478 EUR. 17 marca 2017 r. Słowenia zwróciła się o przedłużenie terminu przedłożenia sprawozdania z realizacji i przyznano jej termin na jego przedłożenie do 30 czerwca 2017 r. Słowenia przedłożyła sprawozdanie z realizacji oraz oświadczenie uzasadniające 22 czerwca 2017 r. Na podstawie informacji przekazanych przez władze słoweńskie w trakcie działań kontrolnych stwierdzono nieprawidłową kwotę 6 775,35 EUR. Odzyskanie środków nie było konieczne ze względu na zawyżenie kwoty 2 267 664,97 EUR. Sprawa została zamknięta w lutym 2020 r.

Czechy, powódzie w 2013 r.: wkład finansowy z FSUE wyniósł 15 928 275 EUR. 7 marca 2016 r. władze czeskie przedłożyły sprawozdanie z realizacji i oświadczenie uzasadniające, które zostały ocenione przez Komisję. Na wniosek Komisji władze czeskie uzupełniły oświadczenie uzasadniające dodatkowymi informacjami w listopadzie 2016 r. i w kwietniu 2018 r. Audyt przeprowadzony przez Komisję w sierpniu 2018 r. wykazał, że część wydatków była nieprawidłowa i niezgodna z rozporządzeniem. Ustalenie to zostało potwierdzone 26 marca 2019 r. Na podstawie informacji przekazanych przez Czechy wydatki kwalifikowalne w ramach Funduszu wyniosły 15 917 103,51 EUR, czyli mniej niż wkład finansowy z funduszu w wysokości 15 928 275 EUR. Różnica w wysokości 11 171,49 EUR między poniesionymi wydatkami kwalifikowalnymi a otrzymaną kwotą wynikała z korekty finansowej dotyczącej regionu Uścia nad Łabą. Kwota korekty finansowej (11 171,49 EUR) musiała zostać odzyskana, a 13 maja 2019 r. przesłano pismo poprzedzające zamknięcie sprawy, w którym wskazano tę kwotę. W lipcu 2019 r. Czechy zwróciły się o anulowanie korekty finansowej i przedstawiły dokumenty potwierdzające. W okresie od lipca 2019 r. do stycznia 2020 r. Komisja przeanalizowała informacje otrzymane od Czech. Oświadczenie uzasadniające ostatecznie przyjęto w kwietniu 2020 r., a korekta finansowa została anulowana.

Zjednoczone Królestwo, powódź w 2015 r.: wkład finansowy z FSUE wyniósł 60 301 050 EUR. 16 lipca 2019 r. Zjednoczone Królestwo przedłożyło sprawozdanie z realizacji i oświadczenie uzasadniające. Na podstawie informacji przekazanych przez

¹⁴ Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/75 z dnia 25 listopada 2020 r. w sprawie uruchomienia Funduszu Solidarności Unii Europejskiej w celu udzielenia pomocy Chorwacji i Polsce w związku z klęskami żywiołowymi oraz zapewnienia wypłaty zaliczek na rzecz Chorwacji, Niemiec, Grecji, Węgier, Irlandii, Portugalii i Hiszpanii w związku z wystąpieniem poważnego stanu zagrożenia zdrowia publicznego.

Zjednoczone Królestwo wydatki kwalifikowalne w ramach Funduszu wyniosły 93 887 925,31 EUR, czyli więcej niż wkład finansowy w wysokości 60 301 050 EUR. Różnica między wkładem z FSUE a zadeklarowanymi wydatkami wynika z wyższych wydatków kwalifikowalnych. 2 października 2020 r. wysłano pismo zamykające, w którym stwierdzono, że nie ma potrzeby odzyskania żadnej kwoty.

Grecja, trzęsienie ziemi w 2015 r.: wkład finansowy z FSUE wyniósł 1 651 834 EUR. Ostatnie sprawozdanie z realizacji przedłożono 22 listopada 2018 r. Po dokładnym zbadaniu sprawy przez Komisję i na podstawie informacji przekazanych przez Grecję wydatki kwalifikowalne w ramach funduszu wyniosły 2 631 808,66 EUR, czyli więcej niż wkład finansowy z FSUE wynoszący 1 651 834 EUR. Różnica między wkładem z FSUE a zadeklarowanymi wydatkami wynika z wyższych wydatków kwalifikowalnych. 2 października 2020 r. wysłano pismo zamykające, w którym potwierdzono, że nie ma potrzeby zastosowania korekty finansowej.

WNIOSKI

Państwa członkowskie i kraje kandydujące w coraz większym stopniu zmagają się z klęskami żywiołowymi, z których wiele związanych jest ze zmianą klimatu. W latach 2019–2020 FSUE nadal dostarczał dotkniętym społecznościom niezbędną pomoc finansową, aby wspierać ich wysiłki na rzecz odbudowy po tego typu katastrofach, co stanowiło namacalny wyraz europejskiej solidarności.

To jednak pandemia COVID-19 miała największy wpływ na funkcjonowanie FSUE w latach 2019–2020, pokazując jak ważne są elastyczność budżetu FSUE i możliwość dostosowywania rozporządzenia. Szybka zmiana rozporządzenia w dniu 30 marca 2020 r. oznaczała, że od 1 kwietnia 2020 r. państwa członkowskie i państwa prowadzące negocjacje akcesyjne z UE mogły ubiegać się o wsparcie z FSUE w przypadku poważnego stanu zagrożenia zdrowia publicznego.

W związku z tym zwłaszcza lata 2019 i 2020 okazały się bardzo wymagające dla FSUE. W ciągu tych dwóch lat złożono 33 nowe wnioski, z których 13 dotyczyło klęsk żywiołowych, a 20 – poważnego stanu zagrożenia zdrowia publicznego.

Łącznie w 2019 r. z FSUE uruchomiono 77,6 mln EUR i 989 mln EUR w 2020 r., aby pomóc państwom członkowskim i krajom kandydującym w przezwyciężeniu skutków samych klęsk żywiołowych. Od września do listopada 2019 r. wystąpiły ekstremalne zdarzenia pogodowe w Europie Południowej i Środkowej, w następstwie których udzielono wsparcia z FSUE w wysokości ponad 270 mln EUR. Tymczasem od czerwca do sierpnia 2020 r. powódzie dotknęły szereg państw członkowskich, które otrzymały pomoc w wysokości 10 mln EUR z FSUE.

Fundusz wypłacił największy wkład w 2020 r. – i drugą co do wielkości kwotę w historii – w związku z trzęsieniami ziemi w Zagrzebiu w marcu 2020 r. Rozpatrzenie wniosku i wypłata wsparcia w wysokości **683,7 mln EUR** nastąpiły w bardzo krótkim czasie (siedem miesięcy), biorąc pod uwagę kwotę wkładu z FSUE oraz wielkość całkowitych bezpośrednich szkód spowodowanych trzęsieniami ziemi.

Zbiegając się w czasie z trzęsieniami ziemi w Chorwacji, pandemia COVID-19 uwidoczniła jednak również ograniczenia budżetowe Funduszu. Po raz pierwszy

w historii *kwota wsparcia musiała zostać zmniejszona proporcjonalnie do kwoty obliczonej zgodnie z ustaloną metodyką*. Jak wynika ze sprawozdania za kolejne lata, nie był to ostatni raz, kiedy kwota wsparcia musiała zostać zmniejszona.

W świetle rozszerzonego mandatu FSUE i rosnącego zapotrzebowania na wsparcie, FSUE powinien być zasilany niezbędnymi środkami budżetowymi, aby mógł wypełniać swoją rolę również w przyszłości. W swojej historii FSUE odgrywał ważną rolę we wspieraniu państw w potrzebie i oferowaniu konkretnego wyrazu solidarności UE osobom znajdującym się w bardzo trudnej sytuacji w następstwie klęsk. Aby nadal mógł on wypełniać tę konkretną i symboliczną rolę, niezbędne jest zwiększenie i zabezpieczenie zasobów budżetowych FSUE.